FIŞA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituţia de învăţământ superior	Universitatea Babes-Bolyai
1.2 Facultatea	Facultatea de Istorie şi Filosofie
1.3 Departamentul	Filosofie
1.4 Domeniul de studii	Filosofie
1.5 Ciclul de studii	licență
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Filosofie

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	**Etică**						
2.2 Titularul activităţilor de curs	**Conf. Dr. Mihaela Frunză**						
2.3 Titularul activităţilor de seminar	**Conf. Dr. Mihaela Frunză**						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DO

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităţilor didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	2	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învăţământ	56	Din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuţia fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie şi notiţe					10
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate şi pe teren					10
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii şi eseuri					20
Tutoriat					0
Examinări					4
Alte activităţi:					
3.7 Total ore studiu individual	44				
3.8 Total ore pe semestru	100				
3.9 Numărul de credite	4				

4. Precondiţii (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competenţe	•

5. Condiţii (acolo unde este cazul)

5.1 De desfăşurare a cursului	• Prezența la orele de curs este obligatorie. Prezența la examen este condiționată de existența unui număr de minim 70% prezențe.
5.2 De desfăşurare a seminarului/laboratorului	• Prezența la orele de seminar este obligatorie. Prezența la examen este condiționată de existența unui număr de minim 70% prezențe.

6. Competenţele specifice acumulate

Competenţe profesionale	C1.1 Identificarea şi definirea conceptelor şi teoriilor fundamentale ale filosofiei, pe parcursul lecturii unor texte filosofice date C1.3 Definirea şi exprimarea specificităţii problemelor filosofice în raport cu alte discipline umaniste C2.2 Examinarea analitică şi sintetică a unor texte/teorii filosofice, pe baza terminologiei specifice C2.5 Soluţionarea unei probleme filosofice de complexitate medie, la o disciplină filosofică oarecare C4.1 Formularea de ipoteze referitoare la acţiunile şi experienţa umană, utilizând în mod adecvat limbajul şi metodele de bază ale Filosofiei C4.3 Combinarea informaţiilor pentru a formula reguli generale sau concluzii referitoare la problemele umane (raţionament abductiv şi inductiv) C6.1 Definirea şi alegerea metodelor şi tehnicilor adecvate de soluţionare a unor probleme interumane şi interculturale cu un nivel mediu de complexitate C6.2 Identificarea, înţelegerea şi respectarea valorilor, opiniilor, nevoilor, sentimentelor altor persoane sau culturi
Competenţe transversale	CT1 Abordarea în mod realist şi prin argumentare atât teoretică, cât şi practică a unor situaţii - problemă cu grad mediu de dificultate în vederea soluţionării lor eficiente

7. Obiectivele disciplinei (reieşind din grila competenţelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Cursul îşi propune să introducă studenţii în problematica Eticii, urmărind să dezvolte conturarea unui punct de vedere moral şi familiarizarea cu teoriile etice majore. Sunt studiate şi analizate conceptele majore şi teoriile care au marcat etica – kantianismul, utilitarismul, teoriile virtuţii, individualismul liberal, comunitarianismul, eticile feministe, etica discursului, etica postmodernă.
7.2 Obiectivele specifice	-utilizarea in mod adecvat a unor concepte si demersuri majore din sfera Eticii; -perceperea pluralitatii curentelor etice -intelegerea si descrierea particularitatilor diferitelor curente etice -capacitatea de a aplica creativ metodele de cercetare ale stiintelor umaniste, in particular ale Eticii, in rezolvarea problemelor si comunicarea rezultatelor in mod argumentat;

8. Conţinuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observaţii
1. Introducere. Concepte şi teorii etice fundamentale. Meta-etică şi etică normativă. Ce înseamnă un argument etic?	-curs interactiv cu fundament de prelegere şi prezentări multimedia -discuţii pe baza unor exemple	
2. Utilitarismul. Tipurile utilitarismului. O evaluare a utilitarismului. Kantianismul: de la imperativul categoric la reformulări contemporane. Deontologismul moral. O evaluare a kantianismului.	-curs interactiv cu fundament de prelegere şi prezentări multimedia -discuţii pe baza unor exemple	

3. Teoria virtuţii/ etica caracterului: precursori, reprezentanţi contemporani. Importanţa virtuţilor. Evaluare critică a eticii virtuţii. Individualismul liberal: teoria bazată pe drepturi.	-curs interactiv cu fundament de prelegere şi prezentări multimedia -discuţii pe baza unor exemple	
4. De la individ la comunitate: comunitarianismul. Formele comunitarianismului. Cazuistica. Redescoperirea cazuisticii. O evaluare critic/constructivă a cazuisticii.	-curs interactiv cu fundament de prelegere şi prezentări multimedia -discuţii pe baza unor exemple	
5. Relativismul moral. Reprezentanţi contemporani ai relativismului	-curs interactiv cu fundament de prelegere şi prezentări multimedia -discuţii pe baza unor exemple	
6. Realismul, emotivismul şi prescriptivismul moral.	-curs interactiv cu fundament de prelegere şi prezentări multimedia -discuţii pe baza unor exemple	
7. Etica postmodernă. Reprezentanţi ai postmodernismului în etică. Minima moralia. Coduri etice versus responsabilitate individuală.	-curs interactiv cu fundament de prelegere şi prezentări multimedia -discuţii pe baza unor exemple	
8. Etica discursului. Un fundament pentru o etică globală?	-curs interactiv cu fundament de prelegere şi prezentări multimedia -discuţii pe baza unor exemple	
9. Etică şi ideologie	-curs interactiv cu fundament de prelegere şi prezentări multimedia -discuţii pe baza unor exemple	
10. Etici feministe. Introducere, domenii de studiu, clasificări	-curs interactiv cu fundament de prelegere şi prezentări multimedia -discuţii pe baza unor exemple	
11. Etica grijii. Grija ca problemă filosofică. Etica grijii şi etica dreptăţii.	-curs interactiv cu fundament de prelegere şi prezentări multimedia -discuţii pe baza unor exemple	
12. Etica aplicată. Terminologie şi clasificări	-curs interactiv cu fundament de prelegere şi prezentări multimedia -discuţii pe baza unor exemple	
13. Etica profesională si profesionalizarea eticii.	-curs interactiv cu fundament de prelegere şi prezentări multimedia -discuţii pe baza unor exemple	
14. Discutarea temelor şi subiectelor pentru examen; discutarea situaţiei punctajelor individuale.	-discuţii	

Bibliografie

Lindley, Richard. „The Nature of Moral Philosophy" în G.H.R. Parkinson, An Encyclopaedia of Philosophy, Routledge, London, 1993, pp. 517-540.
Singer, Marcus G. „Morality and Universal Law" în G.H.R. Parkinson, An Encyclopaedia of Philosophy, Routledge, London, 1993, pp. 568-589.
Thomson, Anne. Critical Reasonong in Ethics. A Practical Introduction, Routledge, London, 1999.
Beauchamp, Tom L.; James F. Childress, Principles of Biomedical Ethics, Oxford University Press, New York, 1994
Mill, J. St. Utilitarismul, Alternative, Bucureşti, 1994.
Kant, Immanuel. Întemeierea metafizicii moravurilor, Ed. IRI, Bucureşti, 1995, pp. 35-66, 81-88.
Geoffrey Scarre, Utilitarianism, Routledge, London, 1996, pp. 1-26.

O'Neill, Onora. "Etica lui Kant" în Peter Singer (Ed.), Tratat de etică, Polirom, 2006, pp. 205-215.
Goodin, Robert E. "Utilitatea şi binele" în Peter Singer (Ed.), Tratat de etică, Polirom, 2006, pp. 269-276.
Beauchamp, Tom L.; James F. Childress, Principles of Biomedical Ethics, Oxford University Press, New York, 1994
Mill, J. St. Despre libertate, Humanitas, Bucureşti, 1994, cap. I şi III, pp. 7-23 şi 73-96.
MacIntyre, Alasdair. Tratat de morală. După virtute, Humanitas, Bucureşti, 1998
Rachels, James. The Elements of Moral Philosophy, Routledge, London, 1999, pp. 175-193.
Pence, Greg. "Teoria virtuţii" în Peter Singer (Ed.), Tratat de etică, Polirom, 2006, pp. 277-287.
Beauchamp, Tom L.; James F. Childress, Principles of Biomedical Ethics, Oxford University Press, New York, 1994
Policar, Alain. La justice sociale. Les enjeux du pluralisme, Armand Colin, Paris, 2006, pp. 81-110.
Tonelli, Mark R. "Advancing a casuistic model of clinical decision making: a response to commentators". Journal of Evaluation in Clinical Practice 13 (2007), 504-507.
DeMarco, Joseph P.; Paul J. Ford. "Balancing in Ethical Deliberation: Superior to Specification and Casuistry". Journal of Medicine and Philosophy, 31, 2006, pp. 483-497.
Rorty, Richard. „Who Are We? Moral Universalism and Economic Triage". Diogenes, No. 173, vol 44/1, Spring 1996, pp. 5-16.
Harre, Rom; Michael Krausz. „Relativismul moral" în Alan Montefiore, Valentin Mureşan (eds.), Filosofia morală britanică, Alternative, Bucureşti, 1998, pp. 152-186.
Steward, Helen. „Realismul moral" în Alan Montefiore, Valentin Mureşan (eds.), Filosofia morală britanică, Alternative, Bucureşti, 1998, pp. 99-128.
Tsinorema, Stravroula, "Emotivism and Prescriptivism" în G.H.R. Parkinson (ed.), An Encyclopaedia of Philosophy, Routledge, London, 1993, pp. 613-639.
Minima moralia. Coduri etice versus responsabilitate individuală.
Lipovetsky, Gilles, Amurgul datoriei. Etica nedureroasă a noilor timpuri democratice, Babel, Bucureşti, 1996.
Bauman, Zygmunt, Etica postmodernă, Amarcord, Timişoara, 2000
Lipovetsky, Gilles. Fericirea paradoxală. Eseu asupra societăţii de hiperconsum, Polirom, Iaşi, 2007, pp. 292-326.
Habermas, Jurgen, Conştiinţă morală şi acţiune comunicativă, Ed. ALL, 2000.
Apel, Karl Otto, Ethique de la discussion, Les Editions du Cerf, Paris, 1994. [Centrul Cultural Francez]
Roger Eatwell, "Ideologies: Approaches and Trends", Roger Eatwell, Anthony Wright (eds.), Contemporary Political Ideologies, Pinter Publishers, London, 1993
Louis Althusser, "Ideology and Ideological State Apparatuses (Notes towards an Investigation)"
Ian Adams, The Logic of Political Belief. A Philosophical Analysis of Ideology, Harvester Wheatsheaf, London, 1989,
Paul Ricoeur, Lectures on Ideology and Utopia, Edited by George H. Taylor, Columbia University Press, New York, 1986
Miroiu, Mihaela, Convenio. Despre natură, femei şi morală, Alternative, Bucureşti, 1995.
Jaggar, Alison M., "Feminist Ethics: Projects, Problems, Prospects" în Claudia card (ed), Feminist Ethics, University Press of Kansas, Lawrence, 1991, pp. 78-104.
Jaggar, Alison M., Iris Marion Young (eds), A Companion to Feminist Philosophy, Blackwell & Oxford, 1998, pp. 363-437.
Carol Gilligan, Jane Attanucci, "Two moral orientations", în Carol Gilligan et. al, Mapping the Moral Domain. A Contribution of Women's Thinking to Psychological Theory and Education, Harvard University Press, Havard, 1988
Nel Noddings, Caring. A Feminine Approach to Ethics and Moral Education, University of Carolina Press, Berkeley, 1984
Susan J. Hekman, Moral Voices, Moral Selves. Carol Gilligan and Feminist Moral Theory, Polity Press, Cambridge UK, 1995
Goran Lantz, "Applied Ethics: What Kind of Ethics and What Kind of Ethicist?" în Journal of Applied Philosophy, Vol. 17, No. 1, 2000
R. M. Hare, Applications of Moral Philosophy, Macmillan, London, 1972
David M. Rosenthal, Fadlou Shehadi (eds.), Applied Ethics and Ethical Theory, University of Utah Press, Salt Lake City, 1988
Miroiu, Mihaela; Gabriela Blebea Nicolae, Introducere în etica profesională, Ed. Trei, Bucureşti, 2001

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observaţii
1. Argumente etice. Discuție și exemple.	-seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbatere	
2-3. Utilitarism și kantianism	seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbatere	

4-5. Teorii ale virtuții.	seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbatere	
6-7. Comunitarianism, cazuistică, relativism	seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbatere	
8-9.Etica postmodernă	seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbatere	
10.Locul neetic al eticii	seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbatere	
11.Limitele eticii si violenta fara limite: Este violenta justificabila etic?	seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbatere	
12.Bine si rau in filosofia lui Martin Buber	seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbatere	
13.Etici feministe	seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbatere	
14.Problema aplicării eticii.	seminar interactiv pe bază de discuții -comentariu text, dezbatere	

Bibliografie

Thomson, Anne. Critical Reasonong in Ethics. A Practical Introduction, Routledge, London, 1999.
Mill, J. St. Utilitarismul, Alternative, Bucureşti, 1994, pp. 10-30.
Immanuel Kant, Critica ratiunii practice. Ed. IRI, București, 1995, pp. 35-66, 81-88.
Aristotel, Etica Nicomahică, cartea a VI-a, Ed. Ştiințifică și Enciclopedică, Bucureşti, 1984.
Mill, J. St. Despre libertate, Humanitas, Bucureşti, 1994, cap. I şi III, pp. 7-23 şi 73-96.
MacIntyre, Alasdair. Tratat de morală. După virtute, Humanitas, Bucureşti, 1998
MacIntyre, Alasdair. Tratat de morală. După virtute, Humanitas, Bucureşti, 1998
Discuție pe marginea video-conferinței Michael Walzer, Theories of Justice and Equality.
Wong, David. „Relativismul" în Peter Singer (Ed.), Tratat de etică, Polirom, 2006, pp. 472-480.
Fr. Nietzsche, Genealogia moralei, Ed. Humanitas, 1994, Disertațiile 1 și 2.

Lipovetsky, Gilles, Amurgul datoriei. Etica nedureroasă a noilor timpuri democratice, Babel, Bucureşti, 1996, pp. 17-29.
Bauman, Zygmunt, Etica postmodernă, Amarcord, Timişoara, 2000, pp. 5-42.
Vattimo, Gianni, Etica interpretării, Pontica, Constanţa, 2000, pp. 145-157

Ricoeur, Paul, Libertatea în lumina speranţei (pp. 366-386), Culpabilitate, etică şi religie (pp. 387-399), Religie , ateism, credinţă (pp. 400-423) în Conflictul Interpretărilor, Cluj, Ed. Echinox, 1998, traducerea de Horia Lazăr,
Kant, Immanuel, Despre inerenţa principiului Răului alături de cel al Binelui sau despre Răul radical din natura umană (pp. 34-81), în Religia în limitele raţiunii pure, Bucureşti, Ed. Humanitas, 2004, traducerea de Radu Gabriel Pârvu
Freud, Sigmund, Viitorul unei Iluzii (pp.107- 146), Disconfort în cultură (pp. 147-206) în Opere 4, Studii despre societate şi religie, Bucureşti, Ed. Trei, traducerea de Roxana Melnicu

Martin Buber - Eu si Tu, Humanitas, Bucureşti, 1995, Partea I
Martin Buber - Good and Evil, Prentice Hall, New Jersey, 1997, pp.115-139
Jaggar, Alison M., "Feminist Ethics: Projects, Problems, Prospects" in Claudia Card (ed), Feminist Ethics, University Press of Kansas, Lawrence, 1991, pp. 78-104.

Facultativ:

Anca Gheaus, Limited relevance. What feminists can learn from the Eastern experience, in Mihaela Frunza, Theodora Vacarescu (eds.), Gender and the (Post) „east-West" Divide, Limes, Cluj, 2004.
www.genderomania.ro/book_ gender_post/part1/Anca_Gheaus.pdf
Discuție pe marginea video-conferinței Carol Gilligan, Rethinking the Foundations of Ethics.

Valentin Mureşan, Este etica aplicată o aplicare a eticii? http://www.ub-filosofie.ro/~muresan/licenta_etica_aplicata/1_aplicarea_eticii.pdf
Kucuradi, Ioanna. "Problems of ethics and of professional ethics". Ethics, Law and Moral Philosophy of Reproductive Biomedicine, vol. 2, no. 1, 2007, pp. 70-72.

9. Coroborarea conţinuturilor disciplinei cu aşteptările reprezentanţilor comunităţii epistemice, asociaţiilor profesionale şi angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținutul cursului este compatibil cu conținutul cursurilor predate la nivel „undergraduate" în universități de prestigiu din Europa și SUA, precum și cu cerințele comunității profesionale

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	- însuşirea cunoştinţelor predate la curs; - capacitatea de a opera în mod corect şi adecvat cu acestea	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât şi în timpul examinării finale	50%
10.5 Seminar/laborator	- capacitatea de problematizare şi analiză a textelor de seminar	Evaluarea se va face atât pe parcursul semestrului cât şi în timpul examinării finale	50%
	- însuşirea şi aplicarea metodelor de cercetare şi de redactare specifice filosofiei (analiză de text, realizarea unor texte scurte)		
10.6 Standard minim de performanţă			
• Respectarea cerințelor de realizare a unor texte scurte în timpul examenului scris • Planificarea şi realizarea unor prezentări individuale orale şi scrise la seminarii (dezbatere, analiză-comentariu de text, eseu academic) • Plagiat se va considera orice lucrare care se constată a fi în proporţie de cel puţin 30% copiată dintr-o altă sursă, iar utilizarea plagiatului va determina anularea evaluării. Orice contestaţie a notei obţinute la examen va trebui însoţită de o cerere din partea studentului pentru reevaluarea lucrării. Rezultatul acestei reevaluări se va face de faţă cu studenţii în decurs de 2 zile de la data contestaţiei.			

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de seminar
10. I. 2019	Mihaela Frunză	Mihaela Frunză

Aprobat
29.01.2019